

A Fővárosi Ítéletábra a dr. Czeplédy Ügyvédi Iroda (címe., ügyintéző ügyvéd: dr. Czeplédy Csaba) által képviselt felperes neve (felperes címe.) felperesnek - a Balsai Ügyvédi Iroda (címe., ügyintéző ügyvéd: dr. ifj. Balsai István) által képviselt I.rendű alperes neve (I.rendű alperes címe) I. rendű alperes, az Őszi Ügyvédi Iroda (címe., ügyintéző ügyvéd: dr. Őszi Tamás) által képviselt II.rendű alperes neve (II.rendű alperes címe) II. rendű alperes, a Dobrossy és Társai Ügyvédi Iroda (címe., ügyintéző ügyvéd: dr. Szabados Gergő) által képviselt III.rendű alperes neve (III.rendű alperes címe.) III. rendű alperes, a dr. Gaál Zsolt ügyvéd (címe.) által képviselt IV.rendű alperes neve (IV.rendű alperes címe.) IV. rendű alperes ellen személyiségi jog megsértése miatt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2018. január 18. napján kelt 29.P.21.615/2017/24. számú ítélete ellen az I. rendű alperes részéről 29. sorszám alatt, a II. rendű alperes részéről 27. sorszám alatt, a III. rendű alperes részéről 28. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit megváltoztatja és a felperes keresetét az I., II. és III. rendű alperesek vonatkozásában teljes egészében elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I., II. és III. rendű alpereseknek személyenként 85.000-85.000 (nyolcvanötezer-nyolcvanötezer) forint + áfa együttes első- és másodfokú perkölséget és a Magyar Államnak külön felhívásra 423.650 (négy százhuszonháromezer-hatszázötven) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A közvélemény 2015 áprilisában értesült arról, hogy az Európai Unió Bizottsága az európai uniós pénzügyi támogatási szabályozás ellenőrzésével, vizsgálatával Magyarországot, és más tagállamokat is érintően a felperesi társaságot bírta meg. Ezzel összefüggésben az I. rendű alperes által üzemeltetett ...hu internetes hírportál egy cikksorozatot jelentetett meg, melyben azokat az összefüggéseket kívánták bemutatni, amelyek rávilágítanak a felperes szerintük bűnös múltjára.

A 2015. április 23. napján megjelent „A '90-es évek olajmaffiájával ér össze a ...-féle ... birodalom” című 1. részben úgy fogalmazott, „a felperesi vállalkozás több szálon is összeért a magyar olajmaffia legsikeresebb és legveszedelmesebb szervezett bűnözői csoportosulásával, a több leszámolásos gyilkosság miatt felelősségre vont ... volt cégével, az ... Rt.-vel.”

A cikk egyetért a ... európai parlamenti képviselőcsoportjával, amely aggályosnak tartja a megbízást, azonban nem az általuk kifogásolt okból, hanem azért, mert a felperesi társaság „több szálon is kapcsolódik a magyar olajmaffia leghírhedtebb vállalkozásához” az ... Rt.-hez. Ezt követően az ... Rt. alakulását mutatja be, a céget létrehozó bűnözésből élő személyeket és egyéb az Rt. működésében szerepet játszó személyt sorol fel, idézi a ...-... ténymegállapító albizottság volt vezetőjének nyilatkozatát, aki az ... által kialakított működési formát az egész országra veszélyesnek

tartja. Ezt követően sorakoztatja fel azokat a korábbi már ismert és a sajtóban részletesen tárgyalt tényeket, amelyek révén a felperesi társaságot az ...-hoz köti. Idézi a büntetőeljárás során tett egyik tanúvallomást, egyéb annak során feltárt bizonyítékokat. Egy céghálót is felvázol, amelyben olyan személyeket jelöl meg, akik a felperesi társasággal is összefüggésbe hozhatók.

Ugyanezen a napon a II. rendű alperes „...: az ... több szálon is összeért az ...-al” című közleményben a ...hu portálon megjelent cikkekre utalással azt közölte, hogy „... volt kormányfő érdekeltségébe tartozó ... Zrt. több szálon is összeért az egykori ... Rt.-vel.” „A portál az ...t a magyar olajmaffia legsikeresebb és legveszedelmesebb szervezett bűnözői csoportosulásaként, a több gyilkossági ügyben megvádolt ... cégeként írta le.”

A III. rendű alperes 2015. április 24-én az általa működtetett ... elnevezésű televíziós csatorna ... című hírműsorában „Vizsgálat ... cége miatt” címmel ugyancsak a ...hu portálra utalva azt közölte, hogy a portál „arról írt, hogy a '90-es években az ... Zrt. több szálon is kötődött az olajbotrányról ismertté vált ... Rt.-hez, amelynek ... volt az egyik alapítója és igazgatója. A ...hu pedig most arról írt, hogy az ... Zrt. több szálon is kapcsolódhat a '90-es években az olajbotrányról elhíresült céggel az ... Rt.-vel”.

A IV. rendű alperes a ...hu portálon az I. rendű alperes cikkére utalva 2015. április 23-án „...: az ... több szálon is összeért az ...-al” címmel tett közzé írást, ebben az I. rendű alperes közleményére utalva ugyancsak azt írta „Az ... több szálon is összeért az ...-al. A ...hu portál csütörtökön megjelent cikke szerint ... volt kormányfő érdekeltségébe tartozó ... Zrt. több szálon is összeért az egykori ... Rt.-vel. A portál az ...t a magyar olajmaffia legsikeresebb és legveszedelmesebb szervezett bűnözői csoportosulásaként a több gyilkossági ügyben megvádolt ... cégeként írta le.”

A II., III. és IV. rendű alperesek az I. rendű alperes cikkének további részeit összefoglalóan, rövidítve adták közre.

Az MTI 2015. április 29-i közleményében adott hírt arról, hogy Lázár János és a Miniszterelnökség a felperesi cég megbízásával összefüggésben levélben fordult az Európai Bizottság főigazgatójához és az Európai Bizottság elnökéhez, amelyben a megbízás miatt aggályait fejezte ki.

A felperes a Miniszterelnökség és az azt vezető miniszterrel szemben keresetet terjesztett elő. Az ennek nyomán folyamatban volt perben a Fővárosi Ítéltábla 32.Pf.20.300/2017/4-II. számú ítéletével helybehagyta az elsőfokú bíróság döntését, ami megállapította, hogy a Miniszterelnökség valótlanul híresztelte - az őt vezető miniszter, Lázár János 2015. március 23-án az Európai Bizottság elnökéhez, Jean-Claude Junckerhez eljuttatott levelében, melyet a kormányzati honlapon is nyilvánosságra hozott II. rendű alperes -, sajtóértesülésekre utalással, hogy a felperesi társaság, az ... Zrt. több szálon is összekapcsolódott a magyar olajmaffia legsikeresebb és legveszedelmesebb szervezett bűnözői csoportjával, ezzel üzleti jóhírét megsértette.

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy az I. rendű alperes azzal a valótlan állítással, miszerint „a felperesi vállalkozás több szálon is összeért a magyar olajmaffia legsikeresebb és legveszedelmesebb szervezett bűnözői csoportosulásával, a több leszámolásos gyilkosság miatt felelősségre vont ... volt cégével, az ... Rt.-vel.” a II., III. és IV. rendű alperesek pedig ezen valótlan állítások híresztelésével, megsértették a jóhírnévhez fűződő jogát. Kérte, hogy a bíróság az alpereseket a jogsértéstől tiltsa el, az alpereseket egyetemlegesen kötelezze 5.000.000 forint sérelemdíj megfizetésére. Hivatkozott arra, hogy azon közlés, hogy a felperesnek az olajügyben elhíresült ... elnevezésű céggel kapcsolata lett volna, valótlan közlés. Ezzel

összefüggésben hivatkozott a Lázár János és a Miniszterelnökség ellen indított személyhez fűződő jogi perben született ítéletre. Álláspontja szerint a szerkesztőségek a sajtó szakmai elvárásának nem tettek eleget, a felperest nem keresték meg ezen állítással összefüggésben. A sérelemdíj vonatkozásában arra hivatkozott, hogy az alperesek cselekvősége nem választható szét, hiszen azt nem lehet tudni, hogy a társadalom tagjai honnan értesültek a felperesről híresztelt valótlan tényekről.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Az I. rendű alperes arra hivatkozott, hogy a felperes által sérelmezett cikk egy tényfeltáró cikksorozat egyik része. A cikksorozat az ... Rt. személyi, üzleti és politikai kapcsolatait vizsgálta, ezen vizsgálat alapján jutott arra a következtetésre, hogy a felperes is része annak. A cikk előzményét képezte az Európai Bizottság döntése, amely közpénzt érint, ennek során több közéleti szereplő is hangot adott véleményének. A felperes közéleti szereplőnek tekintendő figyelemmel az újságcikkben is érintett témára, amely egyértelműen közügynek tekinthető. Kijelentései nem tényállításnak, hanem véleménynyilvánításnak tekinthetők. Hivatkozott arra, hogy amennyiben a közlés tényállítás lenne, úgy akkor figyelembe kellene venni, hogy az egy úgynevezett értékítélettel terhelt tényállítás. Előadta, hogy a ... Rt.-t 45%-os vagyoni hozzájárulással a felperes alapította, tevékenységi körébe tartozott gépjármű-üzemanyag kereskedelem és tüzelő- és építőanyag nagykereskedelem is. Hivatkozott arra is, hogy az úgynevezett ... üggyel kapcsolatos büntetőeljárás során a bizonyítási eljárás keretében született egy olyan tanúvallomás, miszerint „a ... Kft. úgy legalizálta az olajszállítmányait, hogy egy ... nevezetű százhalombattai férfi, akit a ...nak a ... mutatott be, a ... nevű céggel legalizálták a beérkező olaj szállítmányokat. Ezt úgy értem, hogy a ... Kft. leszállította az árut, kiszámlázta, majd maguk alá gyártottak ... számlát.” Az ... és a ... Rt. összeérését támasztja alá több személyi összefüggés is. Hivatkozott a 7/2014. (III. 7.) AB, valamint a 13/2014. (IV. 18.) AB határozatokra. A sérelemdíjjal kapcsolatosan hivatkozott arra, hogy annak összege eltűzött, a bírói gyakorlat a sérelemdíj mellőzéséről is több döntést hozott már. Vitatta, hogy az alperesek egyetemleges felelőssége fennállna.

A II. rendű alperes arra hivatkozott, hogy a felperes által sérelmezett közlés nem tényállítás, a vélemény megalapozottsága tekintetében az I. rendű alperes által hivatkozott és csatolt dokumentumokra hivatkozott. Hangsúlyozta, hogy a felperes közéleti szereplő, aki a vele kapcsolatos közléseket fokozottabban tűrni köteles. Az összecszerűség kapcsán eseti döntésre hivatkozott. Ugyancsak vitatta az alperesek egyetemleges felelősségét.

A III. rendű alperes az I. és II. rendű alperes védekezéséhez csatlakozott.

A IV. rendű alperes arra hivatkozott, hogy a felperestől a cikk megjelenését követően helyreigazítási kérelmet vagy az írás eltávolítását kérő megkeresést nem kapott. A keresetlevél kézhezvételét követően a cikket elérhetetlenné tette. Előadta, hogy honlapján a közzétételre az MTI által szemlézett és összefoglalt cikk került. Hivatkozott arra is, hogy az oldalt 36 látogató összesen 44 alkalommal töltötte le. Álláspontja szerint az a közlés, hogy a felperes több szálon összeért az ... Rt.-vel, negatív állítást a felperes vonatkozásában nem tartalmaz. Ugyancsak vitatta az alperesek egyetemleges felelősségét.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét a megállapítás vonatkozásában, továbbá az eltiltásra vonatkozó igény tekintetében teljes egészében, a sérelemdíj vonatkozásában részben találta megalapozottnak. Megállapította, hogy az I. rendű alperes megsértette a felperes jóhírnévhez való személyiségi jogát azáltal, hogy az I. rendű alperes által üzemeltetett ...hu internetes portálon „A kilencvenes évek olajmaffiózával ér össze a ...-féle ... birodalom - 1. rész” címmel 2015. április 23-án közzétett cikkben azon valótlan tény állította, hogy „az ... Zrt. több szálon is összeért a magyar

olajmaffia legsikeresebb és legveszedelmesebb szervezett bűnözői csoportosulásával." Megállapította, hogy a II. rendű alperes megsértette a felperes jóhírnévhez való személyiségi jogát azáltal, hogy a II. rendű alperes internetes portálján 2015. április 23. napján „...: Az ... több szálon is összeért az ...-al” címen közzétett cikkben azon valótlan tényt híresztelte, hogy „az ... Zrt. több szálon is összeért az egykori ... Rt.-vel, amely a magyar olajmaffia legsikeresebb és legveszedelmesebb szervezett bűnözői csoportosulásával.” Megállapította, hogy a III. rendű alperes megsértette a felperes jóhírnévhez való személyiségi jogát azáltal, hogy az általa üzemeltetett ... televízióban a ... című hírműsorban 2015. április 24. napján „Vizsgálat ... cége miatt” címen sugárzott műsorszámában azon valótlan tényt híresztelte, hogy „az ... Zrt. több szálon is kötődik az olajbotrányról ismertté vált ... Rt.-hez, az ... Zrt. több szálon is kapcsolódhat a '90-es években az olajbotrányról elhíresült céggel az ... Rt.-vel.”

Megállapította, hogy a IV. rendű alperes megsértette a felperes jóhírnévhez való személyiségi jogát azáltal, hogy az általa üzemeltetett ...hu internetes portálon 2015. április 23. napján „...: Az ... 'több szálon is összeért' az ...-al” címen közzétett cikkben azon valótlan tényt híresztelte, hogy „az ... Zrt. 'több szálon is összeért' az egykori ... Rt.-vel, amely a magyar olajmaffia legsikeresebb és legveszedelmesebb szervezett bűnözői csoportosulásával.”

Az elsőfokú bíróság az alpereseket a további jogsértéstől eltiltotta. Az I. rendű alperest 700.000 forint, a II. rendű és a III. rendű alperest személyenként 400.000-400.000 forint, míg a IV. rendű alperest 250.000 forint sérelemdíj megfizetésére kötelezte.

Kötelezte az I. rendű alperest 44.450 forint, a II. rendű és a III. rendű alperest 25.559 forint-25.559 forint, míg a IV. rendű alperest 15.558 forint költség megfizetésére a felperes javára.

Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az állam javára 97.500 forint eljárási illetéket külön felhívásra. Az I. rendű alperest ugyanilyen módon kötelezte 81.000 forint, a II. és III. rendű alperest egyenként 46.575-46.575 forint, míg a IV. rendű alperest 28.350 forint eljárási illeték megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítéletében ismertette a 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:45. § (2) bekezdését, 2:42. § (2) bekezdését.

Tényállásként rögzítette, hogy a ... Rt. 1995. szeptember 13-án alakult, 1996 júliusában vették fel tevékenységi körükbe a gépjármű-üzemanyag nagykereskedelem és tüzelő- és építőanyag nagykereskedelem tevékenységet. 1999 májusától főtevékenysége energiahordozó-nagykereskedelem volt. A cég felügyelőbizottsági tagja volt 1995. szeptember 13-1997. május 21. között ... is. Ebben az időszakban a cég cégjegyzésre jogosult tagja többek között ... volt. Az Rt. alapítók a felperesi társaság és a ... Rt. (... Rt.) volt.

A felperesi társaság 1992. november 10-én alakult. Egyik telephelye megegyezett a ... Rt. egyik fióktelepe címével, ... és ... is cégjegyzésre jogosult tagok voltak, amikor a ...ban is tisztséget töltöttek be. 1997. április 28-án az ... Rt. és a felperes is értékesítette részvényeit egy külföldi befektető részére.

Az ún. ... ügyben 1997. évben indult nyomozás, az elsőfokú ítélet 2007. november 14-én született. A nyomozás során elhangzott tanúvallomások szerint a ... Rt. nevében hamis okiratokkal számlát nyitottak és hamis számlákat állítottak ki. Az ügyben érintett ... Kft. úgy legalizálta olajszállítmányait, hogy a Kft. leszállította az árut, kiszámlázta, majd „...maguk alá gyártottak ... számlát.”

A sajtó a nyomozást végig figyelemmel kísérte. A ... Rt. nevének megismerését követően többen összefüggésbe hozták az olajügyet ...-cel és a felperessel is.

Előzetesen azt rögzítette, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága és az emberi méltóság, ezen belül az abból fakadó személyiségi jogok közötti összeütközés esetén szükséges a két alapjog közötti

határ kijelölése. Rögzítette, a tényállítás és a véleménynyilvánítás milyen módon határolható el. Ismertette a Legfelsőbb Bíróság személyiségi jogi perekben is alkalmazandó PK 12. számú állásfoglalását.

Azt állapította meg, hogy a felperes által sérelmezett alperesi közlések tényállításoknak minősülnek. Amennyiben ugyanis egy cégről azt állítják, hogy egy másik céggel több szálon összeért, az a szavak általános jelentését is figyelembe véve valamilyen a múltban ténylegesen megtörtént, ténylegesen bizonyítható tényekre utal vissza. Rögzítette, hogy a valótlan tény állítása vagy híresztelése csak abban az esetben eredményez személyiségi jogi sérelmet, ha az érintett vonatkozásában sérelmes is. Megállapította, hogy a perbeli esetben az alperesi közlések egyértelműen a felperes szervezett bűnözésben való részvételére, bűncselekményekben való részvételére és jogosulatlan előnyök szerzésére utal. Valamennyi cikk azt a társaságot, amellyel a felperest összefüggésbe hozza a legsikeresebb és legveszedelmesebb szervezett bűnözői csoport tagjának állítja. Ennek állítása, illetve híresztelése valótlansága esetén egyértelműen sértő, mert a felperes társadalmi megítélését hátrányosan befolyásolja.

Az Alkotmánybíróság 13/2014. (IV. 18.) AB határozatban foglaltakra utalással vizsgálta, hogy a perbeli közlések közüggyel kapcsolatosan történtek-e. Azt állapította meg, hogy a büntető ügy, illetőleg a felperesi cégnek az Európai Unió által történő megbízatása miatt azon téma, amellyel összefüggésben a sérelmes közlések megjelentek közügynek tekintendők. Ugyanakkor a 36/1994. (VI. 24.) AB határozat alapján rögzítette, hogy a szabad véleménynyilvánításhoz való jog korlátját jelenti a valótlan tényállítás. A szabad véleménynyilvánításhoz való jog is olyan alkotmányos alapjog, amely csak felelősséggel gyakorolható, és a közlő félnek mindent el kell követnie azért, hogy valótlan tények állítása ne történjen meg.

Azt állapította meg, hogy az alperesi írásokban a felperesi cég és az ... Rt. között felállított kapcsolatra vonatkozó tényállítás valótlan, e körben az alperesek bizonyítása nem vezetett eredményre. Utalt e körben a Fővárosi Törvényszék 65.P.22.254/2015/28. sorszámú ítéletére, amelyet a Fővárosi Ítéltábla 32.Pf.20.300/2017/4-II. számú ítéletével helybenhagyott.

A Ptk. 2:51. §-ában írt objektív jogkövetkezmény tekintetében arra mutatott rá, hogy ezen jogkövetkezmények alkalmazásának pusztán abban az esetben nincs helye, amennyiben a személyiségi jogsértés megvalósításának körülményei ezt logikailag, vagy ésszerűségi szempontok alapján kizárják. Erre tekintettel az alpereseket a további jogsértéstől eltiltotta.

A sérelemdíj mértékét mérlegeléssel állapította meg. Ennek során figyelembe vette, hogy köztudomású ténynek tekinthető, hogy egy gazdasági társaság hírnevét rontja, legalábbis negatív irányba mozdítja el, ha valamely médium jelentős súlyú büntetőeljárással, illetve veszélyes szervezett bűnözői csoporttal hozza összefüggésbe. Ezen túlmenően a felperes által e körben csatolt okirati bizonyítékokat nem fogadta el, figyelemmel arra, hogy e körben tanúbizonyításra lehetőség lett volna, ezzel a lehetőséggel azonban a felperes nem élt. Tekintettel volt a sérelemdíj összegének megállapításakor a felperes közszereplői minőségére is. Az I. rendű alperes terhére értékelte a felróhatóság körében, hogy rendelkezésére álltak azok az okirati bizonyítékok, amelyek az általa állított tényeket nem támasztotta alá. Valamennyi alperes terhére értékelte, hogy a felperest az ügyben nem keresték meg. Figyelembe vette azt is, hogy az I. rendű alperes közölte elsőnek a valótlan tényállítást, a II.-IV. rendű alperesek ténylegesen ezt vették át. Kisebb súllyal vette figyelembe, hogy a perbelihez hasonló közlések más sajtótermékekben is megjelentek. A II. rendű alperes esetében közszolgálati jellegét és a magyar médiában betöltött speciális szerepét hátrányára értékelte. A III. rendű alperes esetében azt emelte ki, hogy a sérelmes közlés egy hírműsorban

hangzott el. A IV. rendű alperes javára értékelte, hogy a keresetlevél kézhezvételét követően a sérelmezett közlést tartalmazó cikket eltávolította továbbá, hogy megtekintésére csekély számú esetben került sor.

Az alperesek egyetemleges kötelezését nem tartotta lehetségesnek. E körben arra volt tekintettel, hogy az egyes alpereseknek nincs ráhatása arra, hogy közléseiket más sajtószerv átveszi-e vagy sem, nem is bizonyított az, hogy az alperesek egymás tevékenységéről tudva, tudatosan jártak volna el a felperessel kapcsolatosan megjelentetett nyilatkozataikban.

Mindezekre tekintettel a felperes 5.000.000 forintos sérelemdíj iránti igényét eltúlzottnak tekintette, és a rendelkező részben részletezettek szerint összesen 1.750.000 forint sérelemdíjat tartott alkalmasnak arra, hogy kompenzálja a felperes esetében az alperesek által elkövetett jogsérelem által kiváltott hírnévromlást.

Az elsőfokú bíróság az objektív és szubjektív jogkövetkezményekkel kapcsolatos kereseti kérelmek esetén a pernyertesség-pervesztesség arányát külön értékelte. A személyiségi jog megsértésének objektív jogkövetkezményei kapcsán a felperes 100%-ban pernyertes lett, míg a sérelemdíj megfizetése kapcsán 35%-ban. Ennek figyelembevételével a felperest 67,5%-ban az alpereseket 32,5%-ban tekintette pernyertesnek, ezt figyelembe véve állapította meg a felperes javára fizetendő perköltség összegét.

Az elsőfokú ítélet ellen az I., II. és III. rendű alperesek terjesztettek elő fellebbezést. Az I. rendű alperes elsődlegesen azt kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg és a felperes keresetét utasítsa el. Másodlagosan az ítélet megváltoztatását kérte és a megállapított sérelemdíj összegének jelentősen alacsonyabb mértékben történő megállapítását.

Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság azt helyesen állapította meg, hogy a felperes a Ptk. 2:44. §-a alapján köteles a véleménynyilvánításokat tűrni, azonban hibásan osztotta a más ügyben született ítéletek megállapításait. Fenntartotta, hogy a perbeli közlések véleménynyilvánítások. E körben a PK 12. számú állásfoglalás alapján álláspontja szerint megállapítható, hogy a felperes a cikk írójának véleményét, következtetését sérelmezi. E körben az „összeérés” szó jelentőségét hangsúlyozta. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának esetjogát felhívva hangsúlyozta az értékítélettel terhes tényállítások megítélésének szempontjait. Hivatkozott e körben a felperes által alapított ... Rt. tevékenységére, az abban részt vevő személyekre. Azt emelte ki, hogy az ... ügy néven elhíresült büntetőeljárás során felderített bűncselekmények elkövetési idején a ... Rt. tulajdonosa 45%-ban a felperes volt. Kiemelt jelentőséget tulajdonított a büntetőeljárás során ... VIII. rendű vádlott által elmondottaknak.

A sérelemdíj körében arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság nem megfelelő súllyal vette figyelembe, hogy a felperes igényének érvényesítésével jelentősen késlekedett, ami ellentmond az elsőfokú bíróság által köztudomású tényként megállapított sérelem bekövetkeztének. Hivatkozott arra is, hogy a felperes a per során semmilyen konkrét bekövetkezett sérelemről értékelhető bizonyítékot nem adott elő. E körben is hangsúlyozta a felperes közéleti szerepét. Hivatkozott arra is, hogy a perbeli esetben az elsőfokú bíróság által megállapított sérelemdíj olyan mértékű, hogy az olyan visszatartó hatás kiváltására alkalmas, amely öncenzúrára kényszerítheti a szabadságjoggal élni kívánókat. E körben a 7/2014. (III. 7.) AB határozat indokolásának [50] bekezdésére utalt. Hivatkozott arra is, hogy a felperes lehetőséget tud teremteni a médiában történő szereplésre, így kellőképpen meg tudja védeni magát. Jelentőséget tulajdonított annak is, hogy az mno.hu portálon már korábban 2014. szeptember 27-én megjelent az „..... ..on” című írás, ezért az alperes felróhatósága kisebb mértékű.

A II. rendű alperes kérte, hogy a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg és a felperes keresetét teljes egészében utasítsa el. Változatlanul hivatkozott arra, hogy a felperes által sérelmezett közlés véleménynyilvánítás. E körben a PK 12. számú állásfoglalásra utalt.

Ettől függetlenül álláspontja az volt, hogy valótlanság híresztelése a részéről nem történt. E körben az elsőfokú eljárásban az I. rendű alperes által hivatkozott és a közlés alapjául szolgáló tényekre utalt.

Hivatkozott arra is, hogy a felperes közéleti szereplő, aki a vele kapcsolatos közléseket fokozottabban tűrni köteles.

A sérelemdíj körében eseti döntésre utalva azt hangsúlyozta, hogy a felperes a II. rendű alperesi cikkel okozati összefüggésben sérelmet nem igazolt, ezért sérelemdíjra sem jogosult a Ptk. 2:51. § és 2:52. §-a alapján.

A III. rendű alperes kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, és a felperes keresetét a III. rendű alperes vonatkozásában utasítsa el. Hivatkozott arra, hogy a sajtó Alaptörvényben biztosított joga a tájékoztatás, ami elsőbbséget élvez a közszereplők személyiségi jogával szemben. Ennek alapján joga és kötelezettsége a felperesre vonatkozó állításokról való tudósítás, mert személye egy a magyar közvéleményt érdeklő európai uniós döntéssel összefüggésben került a közérdeklődés homlokterébe.

Változatlanul fenntartotta, hogy a kifogásolt közlések nem tényállítások, hanem valós tényekből levont okszerű következtetések. Az ilyen típusú megnyilvánulások akkor sem jogsértők, ha esetleges téves következtetések. A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján az annak alapját képező tények megfelelően bizonyításra kerültek.

Hivatkozott arra is, hogy amennyiben a bíróság által megállapított jogsértés be is következett, úgy az elsőfokú ítéletben meghatározott sérelemdíj összege eltűzlött. E körben az elsőfokú bíróság nem adta indokát annak, hogy a megítélt összegű sérelemdíj, miként és mennyiben alkalmas a felperest ért hátrány kiegyenlítésére.

A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletnek a keresetet elutasító rendelkezését, valamint a IV. rendű alperest marasztaló rendelkezéseit a Pp. 228. § (3) bekezdése alapján fellebbezés hiányában nem érinthette.

Az I. II. és III. rendű alperes fellebbezése megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a tényállást kellő mértékben felderítette, az alkalmazandó jogszabályok körét helyesen állapította meg, de döntésével a másodfokú bíróság az alábbiak miatt nem értett egyet.

A felperes a keresetét alapvetően a Miniszterelnökséggel szemben indított perben hozott döntésre, annak indokaira alapította, mely álláspontot az elsőfokú bíróság is magáévá tett a jogsértés megállapítása tekintetében. A másodfokú bíróság megítélése szerint azonban jelen per alpereseinek helyzete, a társadalomban betöltött szerepük, jogi felelősségük a Miniszterelnökségtől eltérő, a per tárgyává tett közlemények jellege nem hasonlítható össze.

A Fővárosi Ítéltábla már több döntésében - így a hivatkozott ítéletben is - kifejtette, hogy az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése által védett véleményszabadságnak állami szerv alanya csak rendkívül kivételként lehet. A Miniszterelnökség hivatalos magyarországi álláspontot közölt egy külföldi szervezettel, amelynek során a véleménynyilvánítás Alaptörvénybe foglalt - az egyént vagy az állammal szemben az egyén szerveződéseit megillető - alapjogára nem hivatkozhat.

Alapvető alkotmányos tétel ugyanis, hogy az állami szervek nem nyernek alapjogi védelmet, mert az alapjogok az állammal szemben nyújtanak védelmet. A közhatalmi szerveknek nincsenek

alapjogaik, mivel alapjogi jogalanyiságuk nincsen [3307/2012. (XI. 12.) AB végzés]. Az alapjogi jogalanyiság nem esik egybe a polgári jogi jogalanyiséggal [64/1991. (XII. 17.) AB határozat].

Fontos körülmény, hogy a Miniszterelnökség a kérdéses levelében az alapul szolgáló tényeket egyáltalán nem sorakoztatta fel.

Jelen per alperesei ugyanakkor a demokratikus közvélemény alakításában kiemelkedő szerepet játszó sajtótermékek üzemeltetői, akik a véleménysszabadság részét képező sajtószabadság gyakorlásának legszélesebb körű jogosítványaival rendelkeznek.

Az Alkotmánybíróság határozataiban rögzítette, hogy a sajtószabadság jogának gyakorlása révén az alapjog jogosultja aktív alakítója a demokratikus közvéleménynek. A sajtó ezen minőségében ellenőrzi a közélet szereplőinek, intézményeinek tevékenységét, a döntéshozatal folyamatát, tájékoztatja arról a politikai közösséget, a demokratikus nyilvánosságot (a »házőrző kutya« szerepe) [165/2011. (XII. 20.) AB határozat].

A 7/2014. (III. 7.) AB határozatban azt fejtette ki, hogy a sajtónak alkotmányos küldetése, hogy a közhatalom gyakorlóit ellenőrizze, aminek szerves részét képezi a közügyek alakításában résztvevő személyek és intézmények tevékenységének bemutatása és - akár rendkívül éles hangú - kritikája.

A politikai véleménynyilvánítás fokozott védelme mind a közügyekben megfogalmazott értéktételekre, mind pedig a közügyek körébe tartozó tényállításokra vonatkozik. Egyfelől a demokratikus jogállam intézményeinek és a demokratikus közéletet hivatásszerűen alakító politikusoknak a szabad bírálata, működésük, tevékenységük kritikája a társadalom tagjainak, az állampolgároknak, valamint a sajtónak olyan alapvető joga, amely a demokrácia lényegi eleme. Másfelől a tények közlése tipikusan a vélemények alapja, ezért még az alkotmányos értékkel egyébként nem bíró, utóbb hamisnak bizonyult tények esetében is indokolt, hogy a jogi felelősségre vonás során a felróhatóság és az esetleges joghátrányok mértékének meghatározása körében figyelembe vegyék a közéleti viták minél szabadabb folyásának érdekét {7/2014. (III. 7.) AB határozat [48],[50]}.

Mindebből az következik, hogy a Miniszterelnökség hivatalos levelében szereplő közlésekkel tartalmilag esetlegesen nagy hasonlóságot mutató sajtóközlemények megítélése során más szempontrendszert szükséges alkalmazni.

Elsődlegesen azt kell vizsgálni a sérelmezett közléssel érintett közlemény közügyet érint-e, az tényállításnak vagy véleménynyilvánításnak minősül-e, esetleg értéktételel terhelt tényállítás. Értékelni kell azt, hogy az utóbbi két esetben fennáll-e valamilyen alapul fekvő valós tény, amelyekből logikai úton a vélemény kialakítható, továbbá azt, hogy az újságíró a szakma szabályainak megfelelően járt-e el.

Az Alkotmánybíróság 13/2014. (IV. 18.) AB határozata szerint ugyanis a nyilvános közlés megítélése során elsőként arról szükséges dönteni, hogy az adott közlés a közügyekben való megszólalást, közérdekű vitában kifejtett álláspontot tükröz-e, vagyis a közügyek szabad vitatásával áll-e összefüggésben. Ennek megítéléséhez pedig elsődlegesen a közlés megjelenésének módját, körülményeit és a vélemény tárgyát, kontextusát szükséges figyelembe venni. Így a közlést érintően vizsgálni kell a médium típusát, a közlés apropóját adó eseményt, illetve az arra érkező reakciókat és az adott közlésnek ebben a folyamatban játszott szerepét. További szempontként szükséges értékelni a kijelentés tartalmát, stílusát, illetve a közlés aktualitását, valamint célját. Amennyiben e körülmények értékelésével az állapítható meg, hogy a közlés a közügyek szabad vitatását érinti, úgy a közlés automatikusan a véleménynyilvánítási szabadság nyújtotta magasabb szintű oltalmat élvezi.

Az ilyen közlés ugyanis a közhatalom és a közhatalmat gyakorlók ellenőrzésének, ellenőrizhetőségének egyik legfőbb garanciája, amely egy plurális alapokra épülő társadalom demokratikus és nyílt működéséhez nélkülözhetetlen követelmény {13/2014. (IV. 18.) AB határozat [39]}.

A perbeli esetben helytállóan hivatkoztak az alperesek arra, hogy perbeli közlések közügyet érintettek. Az ún. „...” ügy a korábbi években a sajtó által is széles körben megtárgyalt bűnügy volt, amelyben olyan személyek is érintettek voltak, akik az akkori gazdasági életben jelentős és befolyásos szerepet töltöttek be. A felperes uniós megbízatása, és a politikai életben meghatározó szerepet betöltő személyek - volt miniszterelnök, jelenleg is aktív politikusok - személyeknek ezen cégben való részvétele a felperes személyét önmagában is közszereplői státuszba emeli.

A véleményszabadság gyakorlásának határai a közügyeket érintő kérdésekben aszerint különböznek, hogy az adott közlés értékítéletnek, avagy tényállításnak minősül-e. Vagyis e minősítésnek azért kell összhangban állnia az Alaptörvény IX. cikkében biztosított véleményszabadság követelményeivel, mert egyben döntően és közvetlenül befolyásolja annak határait is, így az alapjog gyakorolhatóságát és tényleges érvényesülését. Ebből következik, hogy a közügyeket érintő értékítéletek szabad folyása biztosított, hiszen a tényállításokkal szemben az értékítéletek közös sajátossága, hogy igazságtartalmuk nem ellenőrizhető és nem igazolható. A közhatalom, illetve a közhatalmat gyakorlók ellenőrzése és a közvélemény tájékoztatása, figyelmének felhívása érdekében pedig bizonyos fokú túlzást, provokációt is magukban foglalhatnak. A véleményszabadság már nem nyújt védelmet az olyan öncélú, a közügyek vitatásának körén kívül eső, így a magán-, vagy családi élettel kapcsolatos közlésekkel szemben, amelyek célja a pusztán megalázás, illetve a bántó vagy sértő kifejezések használata, vagy más jogsérelem okozása {13/2014. (III. 7.) AB határozat [40]}.

Figyelemmel ezért az alperesi védekezésre is a sérelmezett közléseket annak fényében kellett megítélni, hogy azok egyértelműen hamis tényállításnak minősülnek, avagy olyan következtetést tartalmaznak, amelyek a rendelkezésre álló tényekből okszerűen egyáltalán nem vonhatók le, vagy a közlő tudomása szerint sem felelnek meg a tényeknek. Csak ebben az esetben állapítható meg a személyiségi jogi jogsértés.

E körben a másodfokú bíróság az alperesi védekezéssel értett egyet. Az I. rendű alperes egy háromrészes cikksorozatban foglalkozott ... személyével, rajta keresztül a felperesi társasággal, azzal, hogy milyen kapcsolódási pontokat mutattak az ... Rt.-vel, vagy a hozzá kapcsolódó személyekkel, cégekkel. A cikksorozat és az 1. rész címe is egyértelmű állásfoglalás a felperesről, a céget az I. rendű alperes egyértelműen bűnösnek tartja, ezen vélekedése alátámasztására szolgál a cikksorozat. Részletesen mutatta be a tényeket, a rendőrségi eljárásban felmerült bizonyítékokat. Ezek alapján állította fel a kapcsolati rendszert és vont le következtetését, amelyet a sérelmezett közlésben úgy fogalmazott meg, hogy a felperes „több szálon is összeért” az ...-al. Ezzel arra utalt, hogy a felperes személyi és gazdasági kapcsolódási pontokat mutatott az ... olajvállalattal, vagy azzal valamilyen gazdasági kapcsolatba kerülő egyéb társaságokkal. A büntetőeljárásban tett tanúvallomást is ismertette, amelyet a következtetése egyik alappillérenek tartott. Ebben a kontextusban, még ha a tanúvallomás a kapcsolat meglétét nem is támasztja alá a felperes által nem sérelmezhető az alperesi közlés.

Önmagában ugyanis az, hogy az I. rendű alperes kitart egy negatív értékítélet mellett, ezért felelevenít egy régebbi, korábban nem teljes bizonyosságig feltárt történetet, nem jogsértő, ha van valamilyen közéleti aktualitása, mert ebben az esetben az nem öncélú.

Az Alkotmánybíróság 18/2004. (V. 25.) AB határozatában már rámutatott arra, hogy az Alkotmány 61. § (1) bekezdésében biztosított véleményszabadság a kommunikációs jogok anyajoga, amely egyrészt az egyén önkifejezését, illetve személyisége szabad kibontakoztatását teszi lehetővé, másrészt az egyénnek a társadalmi és politikai folyamatokban való tevékeny és megalapozott részvételét biztosítja. Emellett azt hangsúlyozta, hogy az eltérő nézeteket, álláspontokat, elképzeléseket egymással ütköztető politikai vita a demokrácia sajátja. A vélemény elfojtása vagy napvilágra kerülésének megakadályozása nem teszi a véleményt meg nem születetté, és nem gátja valamely nézet elterjedésének. A társadalom szellemi gazdagodása a véleményszabadságtól is függ: csak akkor van esély a téves nézetek kiszűrésére, ha szabad és nyilvános vitákban ütközhetnek ellentétes vélekedések, és ha a mégoly szélsőséges nézetek is napvilágra kerülhetnek. A szólás szabadságának állapota a demokrácia fokmérője. Minél kevesebb korlátozás nélkül érvényesülhet a véleményalkotás és -nyilvánítás joga, annál biztosabb lábakon áll az alkotmányos demokrácia. Egy valóban szabad társadalomban a szélsőséges nézetek hangoztatása önmagában nem idéz elő zavargásokat, hanem hozzájárul a köznyugalom és közrend alakításához, a lakosság toleranciaszintjének emeléséhez. Ahol „sokféle véleménnyel találkozhatnak az emberek, a közvélemény toleráns lesz” [18/2004. (V. 25.) AB határozat 1.1.].

A II., III. és IV. rendű alperesek az I. rendű alperes közlését csupán átvették, annak tartalmán nem változtattak és mindegyik tartalmazta - még ha vázlatosan - azokat a tényeket, amelyek alapján az I. rendű alperes a következtetését megtette. Ebből pedig az olvasó egyértelműen értesülhetett arról, hogy a felperes „hírbehozása” az ...lal pusztán alperesi feltételezés, a rendelkezésére bocsátott tényadatokból annak alapjait is megismerhette, ezért egyik alperes esetében sem állapítható meg jogsértő magatartás.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság a felperes keresetét jogalapjában nem találta megalapozottnak, ezért az alkalmazandó jogkövetkezményekre kiterjedően a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és az I, II. és III. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetet elutasította.

Mivel az I, II. és III. rendű alperes fellebbezése eredményre vezetett a Pp. 239. utaló szabálya alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdés alapján köteles a felperes az alperesek részére az első és másodfokú eljárásban felmerült és az ügyvédi munkadíjból álló perköltséget megfizetni, melynek összegét a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontja, (5) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése alapján állapított meg. Ennek során arra volt tekintettel, hogy a felperes az alperesek egyetemleges kötelezését kérte, továbbá arra, hogy a felperes 250.000 forint erejéig - a IV. rendű alperes fellebbezésének hiányában - pernyertes lett.

A le nem rótt kereseti és fellebbezési illeték megfizetésére a felperes a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles. Ezen összeg megállapításakor a másodfokú bíróság tekintettel volt arra, hogy az összesen 300.000 forint kereseti illetékből a IV. rendű alperes fellebbezésének hiányában 28.350 forint megfizetésére a IV. rendű alperes köteles. A fellebbezési illeték pedig 1.900.000 forintos perérték alapján 152.000 forint.

Budapest, 2018. április 25.

. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke

dr. Kovaliczky Ágota s.k.

dr. Istenes Attila s.k.

előadó bíró

bíró